

Verslag Bijeenkomst Regie op participatie: leiden of geleid worden?

15 februari 2011

Tevreden kijken wij terug op een geslaagde bijeenkomst. Samen hebben we vastgesteld dat er veel samenhang is tussen Sociale Zaken en Maatschappelijke ondersteuning. Onder begeleiding van Lucia Bomert & Ewout Bomert zijn de mogelijke beleidskaders en dilemma's in beeld gebracht.

De centrale overheid trekt zich terug en legt meer verantwoordelijkheden met bijbehorende budgetten neer bij gemeenten. Centrale wetgeving schept de kaders waarbinnen gemeenten moeten opereren. De vraag is of meer verantwoordelijkheid ook automatisch leidt tot meer vrijheid om invulling te geven aan participatie in brede zin.

Wij denken dat wat participatie is gemeentebreed moet worden gedefinieerd om de samenhang tussen Sociale Zaken en Maatschappelijke ondersteuning inzichtelijk te maken. Maar let wel de afzonderlijke wetten behouden hun eigen kader over wat onder (arbeids)participatie wordt verstaan en welke wettelijke opdracht gemeenten hebben bij de uitvoering daarvan. Wel staat vast dat de uitvoering van verschillende wetten ondersteunend aan elkaar kunnen zijn in de participatie van burgers. Die samenhang kan worden benaderd vanuit de opdracht in wetgeving, de inzet van budgetten en bijbehorende doelgroep of op basis van participatieprofielen. Burgerinitiatieven kunnen een wezenlijk onderdeel uitmaken van de samenhang in participatie en zouden op ondersteuning (in breedste zin) van gemeenten moeten kunnen rekenen.

Hoe het ook zij gemeenten voeren wetgeving uit en zullen daarin een regierol moeten nemen. Die rol gaat over de manier waarop beleid over participatie tot stand komt en hoe de uitvoering daarvan wordt gefaciliteerd, aangestuurd, geëvalueerd en (zodanig) bijgesteld. Van een regisseur wordt immers verwacht dat hij de leiding heeft en die ook neemt.

Binnen het brede kader van participatie worden gemeenten ook geconfronteerd met andere regisseurs met hun eigen (onderliggende) belangen. We hebben bij de bijeenkomst gezien dat het miskennen van die belangen de uitvoering van de beleidsstrategie kan ondermijnen. Het creëren van draagvlak voor beleidsvisies is een kritische succesfactor. In een subsidierelatie moeten concrete resultaten als uitgangspunt en sturingselement worden opgenomen.

Voordat beleidskaders worden geformuleerd moet helder zijn wat de gemeente wil met participatie, wat daarmee moet worden bereikt en wie je daarvoor nodig hebt. Zeker onder de druk van de budgetten vraagt dat om creativiteit & ondernemerschap. De vraag wat dit betekent voor de interne organisatie of de samenwerkingspartners moet daarbij niet uit het oog worden verloren. De gemeente is daarbij kaderstellend als beleidsuitvoerder, opdrachtgever en intermediair.

Onze conclusie is dat de bijeenkomst heeft bijgedragen aan het verder in gang zetten van het denkproces over de vraag hoe gemeenten de regie op participatie kunnen vormgeven. Ook hebben we gezien dat er nog veel (denk)werk moet worden verricht.

Onze afsluitende conclusie is dat regie op participatie vraagt om ondernemerschap van zowel de gemeente in de rol van regisseur als ook van de partners waarmee wordt samengewerkt. Ondernemerschap draagt bij aan succesvolle participatie van burgers ongeacht de verschillende wetten die op hen van toepassing kunnen zijn. Kortom: zet in op ondernemerschap, geef burgers en samenwerkingspartners vertrouwen maar stuur wel op het resultaat.